

Odluka:

PŽ 2865/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 2865/2017-2

Datum odluke: 28.06.2017

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Poslovni broj: 47 PŽ-2865/2017-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u ime Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Alice Pelicarić, predsjednice vijeća, Kristine Saganić, suca izvjestitelja, i Marine Veljak, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja REPUBLIKA HRVATSKA, kojeg zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Šibeniku, protiv 1. tuženika J. B. d.d., A1, OIB: B1, kojeg zastupa punomoćnica L. S., odvjetnica u A2, i 2. tuženika S. M. S.D.S.P. d.d. u stečaju, A3, OIB: B2, uz sudjelovanje umješaća na strani tužitelja, B. I. M. d.o.o., A4, OIB: B3, kojeg zastupa punomoćnik I. S., odvjetnik u A5, radi utvrđenja, odlučujući o prvotuženikovo žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-332/12-52 od 9. srpnja 2014., ispravljene rješenjem tog suda poslovni broj P-332/12-57 od 18. srpnja 2014., u sjednici vijeća održanoj 28. lipnja 2017.

presudio je

Odbija se žalba tuženika J. B. d.d., Šibenik, kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-332/12-52 od 9. srpnja 2014. ispravljena rješenjem tog suda poslovni broj P-332/12-57 od 18. srpnja 2014. u točkama I., II., III. i IV. izreke.

Obrazloženje

Presudom Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-332/12-52 od 9. srpnja 2014. ispravljenom rješenjem tog suda poslovni broj P-332/12-57 od 18. srpnja 2014., utvrđeno je da su određene nekretnine (čest. zem. 5314, 5338/2, 5342/1, 5358/2, 5361/2, 5361/4, 5361/5, 5381/4, 5381/5, 5381/6, 5382/2, 5383/1, 5383/2, 5389/2, 5389/3, 5389/4, 5390/1, 5392/2, 5408/3, 5414/2, 5416/2, 5417/1,

5445/2, 5450/1, 5450/2, 5451/2 - upisane u z.k.ul. br. 4861; čest. zem. 5342/2, 5342/3, 5360, 5364/1, 5384/2, 5385/1, 5385/2, 5386, 5388, 5404, 5407, 5408/2, 5409/2, 5417/2, 5418/1, 5420, 5421, 5422 upisane u z.k.ul. br. 4877; čest. zem. 5384/1 upisana u z.k.ul. br. 4872; čest. zem. 5336/1, 5361/3, 5387, 5401/2, 5418/2, 5418/3, 5423/1, 5423/2, 5424/1 upisane u z.k.ul. br. 4884; čest. zem. 5390/2 upisana u z.k.ul. br. 4863; čest. zem. 5408/1 upisana u z.k.ul. 5001; čest. zem. 5419 upisana u z.k.ul. 4959 za udio 179712/207360; čest. zem. 5424/4 upisana u z.k.ul. 4878 za udio 93/96; čest. zem. 5445/1 upisana u z.k.ul. 5000; čest. zem. 5425, 5427/1, 5427/2, 5427/3, 5427/4, 5430, 5440, 5429 upisane u z.k.ul. 2171; čest. zem. 5446 upisana u z.k.ul. 4967; čest. zem. 5336/2 upisana u z.k.ul. 4999; čest. zem. 5359/2 upisana u z.k.ul. 4998 i čest. zem. 5361/1 upisana u z.k.ul. 4879 za udio 1342/1536, sve k.o. A6) pomorsko dobro kojim upravlja, vodi brigu o zaštiti i odgovara Republika Hrvatska (točka I. izreke).

Tuženici su dužni trpjeti da se u zemljišnim knjigama na tim nekretninama izvrši brisanje prava fiducijarnog vlasništva s imena J. b. d.d., Šibenik, uz istodoban upis pomorskog dobra (točka II. izreke).

O parničnim je troškovima odlučeno na način da je naloženo tuženicima da naknade trošak postupka tužitelju u iznosu od 55.000,00 kn (točka III. izreke) i umješaću u iznosu od 38.750,00 kn (točka IV. izreke). Odbijen je tužiteljev zahtjev za naknadu troškova postupka u iznosu od 5.000,00 kn (točka V. izreke) i umješaćev zahtjev za naknadu troškova postupka u iznosu od 23.750,00 kn (točka VI. izreke).

Pobijanu je presudu prvostupanjski sud utemeljio na odredbama čl. 2., 3., i 37.a Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama („Narodne novine“ broj 158/03, 100/04, 141/06, 38/09 i 123/11; dalje: ZPDML), uz odgovarajuću primjenu prethodno važećih propisa i to; 1. Zakona o iskorištavanju luka i pristaništa („Službeni list FNRJ“ broj 24/61; „Službeni list SFRJ“ broj 10/65, 23/67 i 2/68; „Narodne novine“ broj 52/71 i 52/73), 2. Zakona o pomorskom i vodnom dobru, lukama i pristaništima („Narodne novine“ broj 19/74, 39/75, 17/77 i 18/81), 3. Zakona o morskim lukama („Narodne novine“ broj 108/95, 6/96 i 97/00; dalje: ZML, čl. 2. st. 1. t. 3., čl. 5., čl. 28. st. 2.), Pomorskog zakonika („Narodne novine“ broj 17/94, 74/94 i 43/96; dalje: PZ, čl. 51., 59. i 49.) i

Uredbe Vlade Republike Hrvatske o postupku dodjele koncesije za luku posebne namjene i načinu određivanja granica za luke posebne namjene („Narodne novine“ broj 108/96; dalje: Uredba, čl. 4.).

Prvostupanjski je sud utvrdio da sporno područje u naravi predstavlja luku posebne namjene, za što je utvrđena granica pomorskog dobra Odlukom Županijskog poglavarstva Šibensko-kninske županije od 17. veljače 1999. o dodijeli koncesije za gospodarsko korištenje pomorskog dobra, na temelju mišljenja Stručnog povjerenstva za granice pomorskog dobra. Te se nekretnine nalaze unutar granica pomorskog dobra, predstavljaju opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. Pomorsko dobro nije sposobno biti objekt prava vlasništva (čl. 3. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, „Narodne novine“ broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14; dalje: ZV). U zemljišnim je knjigama kao vlasnik spornih nekretnina upisan prvotuženik koji je vlasništvo steklo kao fiducijarni vjerovnik od ranijeg vlasnika, drugotuženika, na osnovi Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva od 24. ožujka 1998., kada je upisan prijenos prava vlasništva radi osiguranja tražbine (rješenje poslovni broj Z-1684/98). U skladu s odredbom čl. 170.ZV-a i čl. 17. st. 3. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“ broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13; dalje: ZZK), uzimajući u obzir prethodna utvrđenja, prihvaćen je tužbeni zahtjev.

Rješenjem poslovni broj P-332/12-57 od 18. srpnja 2014. presuda je ispravljena uslijed pogrešaka u pisanju izreke.

Protiv ove presude žalbu je izjavio prvotuženik J. B. d.d., Šibenik, isticanjem svih žalbenih razloga, s prijedlogom da je ovaj sud preinači ili ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U obrazloženju žalbe prvotuženik ističe da se pobijana presuda ne može ispitati uslijed nedostataka i proturječja. Činjenica jest da je prvotuženik upisan kao fiducijarni vlasnik spornih nekretnina, da je drugotuženik bio njihov vlasnik u vrijeme sklapanja Sporazuma, te da je na nekim nekretninama koje su bile pomorsko dobro sagrađio objekte. Međutim, nekretnine koje su bile pomorsko dobro i kao takve upisane u zemljišnim knjigama, nisu obuhvaćene Sporazumom, dok nijedna sporna nekretnina nije bila upisana kao opće pomorsko dobro. Odluke o koncesiji i ugovori su doneseni nakon sklapanja Sporazuma i nisu dokaz da su nekretnine pomorsko dobro (zakonom je propisan postupak utvrđivanja granica pomorskog dobra), niti je tužitelj dokazao da je utvrđena granica pomorskog dobra i da su sporne nekretnine pomorsko dobro. Nema dokaza niti da je provedeno izvlaštenje, a prvotuženik je postupao s povjerenjem u zemljišne knjige. Drugotuženik je stoga i dobio kredit u visokom iznosu. Kad bi

tužiteljva tvrdnja bila točna postavljala se pitanje tko je postupao protuzakonito (jer su bile ispunjene sve pretpostavke za zakonit upis), te pitanje zakonitog postupanja porezne uprave u postupku utvrđivanja poreza na promet. Zaključno, tvrdi da sud nije izvršio uvid u zemljišne knjige i tužitelj nije dostavio izvornike izvadaka u zemljišnim knjigama gdje su u poseban zemljišnoknjižni uložak upisane nekretnine koje su u vrijeme sklapanja Sporazuma bile pomorsko dobro; u slučaju da su sporne nekretnine pomorsko dobro, one bi također bile upisane u tom posebnom uložku.

Odgovarajući na žalbu, tužitelj je osporio osnovanost žalbenih navoda, budući da je riječ o nekretninama u statusu pomorskog dobra, na osnovi samog zakona. Žalbeni navodi o upisu prava vlasništva nisu prihvatljivi, pogotovo jer se pravo korištenja i raspolaganja nekretninama koje nisu sposobne biti predmetom prava vlasništva, ne mogu „pretvoriti“ u pravo vlasništva.

Žalba nije osnovana.

Nakon što je pobijana presuda ispitana na temelju odredbe čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP), u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pritom po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je ona pravilna i zakonita.

Suprotno žalbenim navodima, ovaj sud u postupanju prvostupanjskog suda, a tako ni u donošenju pobijane odluke, ne nalazi bitnih povreda na koje pazi po službenoj dužnosti, a ni onih na koje tuženik žalbom ukazuje (čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a).

Tužitelj je 5. ožujka 2007. ustao tužbom radi utvrđenja da su nekretnine pomorsko dobro kojim upravlja, vodi brigu o zaštiti i odgovara Republika Hrvatska, te sa zahtjevom da su tuženici dužni trpjeti da se u zemljišnim knjigama izvrši brisanje prava fiducijarnog vlasništva s imena prvotuženika uz istodoban upis pomorskog dobra na tim nekretninama.

Cijeneći prigovore tuženika usmjerene na osporavanje osnovanosti tužbenog zahtjeva, ponovljene u bitnome i u žalbi, prvostupanjski je sud u ovoj parnici trebao ispitati niz odlučnih činjenica. Prije svega, trebalo je ispitati jesu li sporne nekretnine pomorsko dobro, odnosno je li na tom području utvrđena granica pomorskog dobra i nalaze li se te nekretnine unutar te granice. Uz navedeno, treba ispitati od kakvog je utjecaja na stjecanje stvarnih prava, činjenica što u zemljišnim knjigama za sporne nekretnine nije upisan njihov status općeg (pomorskog) dobra, kao i činjenica što su one obuhvaćene rješenjem o pretvorbi drugotuženika.

Zaključak je ovog suda da je prvostupanjski sud o prigovorima tuženika pravilno odlučio, kao što je i odluku o tužbenom zahtjevu utemeljio na valjanim razlozima o odlučnim

okolnostima, sukladno rezultatima izvedenih dokaza.

Iz dokumentacije u spisu, kronološkim redoslijedom, proizlaze ove odlučne okolnosti:

- rješenjem H. F. za privatizaciju od 24. lipnja 1997. predmetne nekretnine procijenjene su u vrijednost društvenog kapitala drugotuženika;

- u zemljišnoj je knjizi kao vlasnik tih nekretnina upisan prvotuženik, koji je vlasništvo stekao kao fiducijarni vlasnik na temelju Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva od 24. ožujka 1998., od ranijeg vlasnika - drugotuženika;

- dana 17. veljače 1999. Županijsko poglavarstvo Šibensko-kninske županije je donijelo dvije odluke o koncesiji i to: Odluku o koncesiji na pomorskom dobru u svrhu gospodarskog korištenja luke posebne namjene - brodogradilišta u A7 (Klasa: 342-01/99-01/1) i Odluku o koncesiji na pomorskom dobru u svrhu gospodarskog korištenja luke posebne namjene - luke nautičkog turizma u A7 (Klasa: 342-01/99-01/2). Odluke su donesene na osnovi čl. 65. ZPDML-a i mišljenja Stručnog tijela za ocjenu koncesije, njima je prihvaćena prijava postojećeg korisnika luke posebne namjene (umješač) kojemu je dano ovlaštenje za daljnje gospodarsko korištenje luka posebne namjene, brodogradilišta i luke nautičkog turizma u A7. Odredbom čl. 2. tih Odluka određeno je područje pomorskog dobra koje je tih odlukama obuhvaćeno, kako kopneni tako i morski prostor luke posebne namjene brodogradilišta županijskog značenja, odnosno luke nautičkog turizma županijskog značenja, te su točno određene granice pomorskog dobra u luci posebne namjene. U odnosu na kopneni dio, granice su točno specificirane kao čestice zemljišta upisane u k.o. A6 koje čine pomorsko dobro u luci posebne namjene (brodogradilišta i luke nautičkog turizma), a upravo su te nekretnine specificirane sadržajem tužbenog zahtjeva. Te su čestice prikazane i katastarskim planom koji je sastavni dio Odluka. Ukupna površina pomorskog dobra obuhvaća 40 959 m², obuhvaćajući i sve objekte podgradnje i nadgradnje na tim prostorima. Tim je Odlukama koncesija dana na razdoblje do 27. prosinca 2009.;

- dana 30. ožujka 1999., na temelju tih Odluka sklopljena su dva Ugovora o koncesiji pomorskog dobra u svrhu gospodarskog korištenja luke posebne namjene - brodogradilišta i luke nautičkog turizma u A7, kojima je umješaču dano ovlaštenje za gospodarsko korištenje luke posebne namjene - brodogradilišta u A7 (Klasa: 342-01/99-01/1) i ovlaštenje za gospodarsko korištenje luke posebne namjene - luke nautičkog turizma (Klasa: 342-01/99-01/2). Predmet tih Ugovora su i nekretnine opisane u

izreci prvostupanjske presude, odnosno tužbenog zahtjeva.

Slijedom toga, suprotno žalbenim navodima, ovaj sud dijeli zaključak prvostupanjskog suda da je granica pomorskog dobra za luku posebne namjene (brodogradilište i luka nautičkog turizma u A7, utvrđena odlukama Županijskog poglavarstva Šibensko-kninske županije o koncesiji na pomorskom dobru u svrhu gospodarskog korištenja luke posebne namjene (luke nautičkog turizma i brodogradilišta u A7 od 17. veljače 1999. Odluke su objavljene u Službenom vjesniku Šibensko-kninske županije broj 4/99 i 8/00.

Naime, pomorsko je dobro bilo najprije uređeno Zakonom o iskorištavanju luka i pristaništa („Službeni list SFRJ“ broj 2/68; „Narodne novine“ broj 52/71 i 52/73). Taj je Zakon prestao vrijediti stupanjem na snagu Zakona o pomorskom i vodnom dobru, lukama i pristaništima („Narodne novine“ broj 19/94, 39/75, 17/77 i 18/81) koji je propisivao da pomorskim dobrom upravlja općina, da se na pomorskom dobru ne može stjecati pravo vlasništva i druga stvarna prava, a moglo se dati na korištenje u skladu s odlukom općinske skupštine (čl. 4. i 5.). Zakon o pomorskom i vodnom dobru, lukama i pristaništima prestao je vrijediti stupanjem na snagu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama koji se primjenjivao od 5. siječnja 1996. do 15. listopada 2003., dakle važeći u vrijeme sklapanja Sporazuma među tuženicima.

Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama je propisivao da se granice luke posebne namjene određuju odlukom o dodjeli koncesije radi obavljanja djelatnosti za koju je utvrđena posebna namjena odnosno luke (čl. 28.). Luka posebne namjene definirana je kao morska luka koja služi posebnim potrebama trgovačkog društva, druge pravne ili fizičke osobe (luka nautičkog turizma, industrijska luka, brodogradilište, ribarska luka i dr.) ili državnog tijela (vojna luka, luka tijela unutarnjih poslova i dr.), u čl. 2. st. 1. t. 3. ZPDML-a.

Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, da ima njenu osobitu zaštitu a upotrebljava se ili koristi pod uvjetima i na način propisan tim zakonom (čl. 3. ZPDML-a).

Na pomorskom dobru ne može se stjecati pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi (čl. 5. ZPDML-a).

Za posebnu uporabu ili gospodarsko korištenje dijela pomorskog dobra može se pravnim ili fizičkim osobama dodijeliti koncesija (čl. 6. ZPDML-a).

Pomorskim dobrom upravlja, vodi brigu o zaštiti i odgovara Republika Hrvatska (čl. 10. ZPDML-a).

Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama propisuje i postupak utvrđivanja granica pomorskog dobra; granicu utvrđuje Povjerenstvo za granice Ministarstva, na prijedlog županijskog povjerenstva za granice, a postupak i kriterije za utvrđivanje granice pomorskog dobra propisuje Vlada Republike Hrvatske (čl. 14.). Evidencija o pomorskom dobru vodi se u zemljišnim knjigama, a Ministarstvo je dužno dostavljati Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske rješenje o određivanju granice pomorskog dobra radi upisa u zemljišne knjige (čl. 15.).

Napominje se i to da je i Pomorski zakonik u odredbi čl. 51., a važeći u vrijeme kad su tuženici sklopili Sporazum radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva, propisivao da se na pomorskom dobru ne može stjecati ni pravo vlasništva ni drugo stvarno pravo po bilo kojoj osnovi, već se ono može koristiti samo na temelju koncesije (čl. 51. st. 3. i 59. st. 1. navedenog PZ-a). Pomorskim dobrom smatraju se: morska obala, lukobrani, brodogradilišni navozi, nasipi, sprudovi, hridi, grebeni, ušća rijeka koja se izlijevaju u more, kanali spojeni s morem te u moru i pomorskom podzemlju živa i neživa prirodna bogatstva, ribe, rude i dr. (čl. 49. st. 2. PZ-a)

Utvrđivanje granica pomorskog dobra provodilo se od 1996. godine sukladno Pomorskom zakoniku, a od 15. listopada 2003., stupanjem na snagu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama i Uredbe, došlo je do promjene postupka. Posebno je reguliran i postupak evidentiranja i uknjižbe pomorskog dobra. Dakle, zakonom je uvijek bio propisan način određivanja granica pomorskog dobra, i to u postupku koji nije sudski postupak, u upravnom postupku. Unatoč tomu, Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama je u odredbi čl. 37.a izričito dao legitimitet Republici Hrvatskoj za poduzimanje svih radnji radi zaštite pomorskog dobra, pa tako i za podnošenje tužbe radi utvrđenja pomorskog dobra, te tužbe radi naknade štete ili stjecanja bez osnove protiv osoba koje gospodarski koriste ili su koristile pomorsko dobro bez koncesije ili koncesijskog odobrenja i time ostvarile određenu korist ili svojim radnjama uzrokovale štetu. Upravo se na toj zakonskoj odredbi temelji tužiteljjev pravni interes za podnošenje deklaratorne tužbe radi utvrđenja pomorskog dobra. Sud nije ovlašten provoditi postupak određivanja granica pomorskog dobra, ali je zato zakonom ovlašten i dužan, u okviru granica pomorskog dobra koje je odredilo upravno tijelo u nadležnom upravnom postupku, pružati zaštitu na pomorskom dobru.

U konkretnom slučaju, što se tiče granica pomorskog dobra, pravilno je prvostupanijski sud utvrdio da je Uredbom Vlade Republike Hrvatske o postupku dodjele koncesije za luku posebne namjene i načinu određivanja granica za luke posebne namjene („Narodne novine“ broj 108/96) koja je bila na snazi u vrijeme donošenja Odluka Županijsko poglavarstvo Šibensko-kninske županije 17. veljače 1999., odredbom čl. 4. Uredbe propisano da se

granica za nove luke posebne namjene i za postojeće luke posebne namjene kojima postojećom odlukom nije utvrđena granica, utvrđuje odlukom o dodijeli koncesije za luku posebne namjene i na temelju mišljenja kojeg sukladno čl. 2. ZPDML-a i čl. 49. i 50. PZ-a daje Stručno povjerenstvo za granice pomorskog dobra koje djeluje pri županijskom uredu za pomorstvo. U spisu se nalaze ta mišljenja Stručnog povjerenstva za granice pomorskog dobra Šibensko-kninske županije i to kako mišljenje o granici pomorskog dobra u luci posebne namjene -luka nautičkog turizma A7 s točno navedenim čest. zem. koje čine granicu pomorskog dobra (prikaz i na preslici katastarskog plana priloženog uz mišljenje, list 209. - 212. spisa), tako i mišljenje o granici pomorskog dobra u luci posebne namjene -brodogradilište A7 također s točno navedenim odnosno specificiranim čest. zem. koje čine granicu pomorskog dobra (prikaz i na preslici katastarskog plana, list 213. - 219. spisa). To znači da pravilno prvostupanijski sud utvrdio da je u konkretnom slučaju granica pomorskog dobra utvrđena Odlukama o dodijeli koncesije za luku posebne namjene - brodogradilište odnosno luku nautičkog turizma u veljači 1999. godine. Određene nekretnine navedene u Mišljenju stručnog povjerenstva koje su ujedno navedene i u katastarskom planu i koje su sadržane u predmetnim Odlukama o dodijeli koncesije za luke posebne namjene (brodogradilište, odnosno luku nautičkog turizma), odgovaraju nekretninama koje su točno označene tužbenim zahtjevom.

S obzirom na status spornih nekretnina, one nisu sposobne biti objekt prava vlasništva (čl. 3. ZV-a). U zemljišnim knjigama kao vlasnik spornih nekretnina upisan je prvotuzenik koji je vlasništvo stekao kao fiducijarni vlasnik od ranijeg vlasnika, drugotuzenika, na osnovi Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva od 24. ožujka 1998. (Z-1684/98).

Uzimajući u obzir sve navedeno, pravilno je odlučeno o statusu spornih nekretnina, o činjenici upisa tog statusa u zemljišnu knjigu (čl. 17. st. 3. ZZK-a).

Okolnosti na koje se prvotuzenik u žalbi poziva, nisu od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Prije svega, riječ o području koje predstavlja sastavni dio lučkog područja što po slovu

zakona predstavlja pomorsko dobro (čl. 2. t. 3. i 4. ZPDML-a), sada kao i u vrijeme sklapanja Sporazuma (citirane odredbe Zakona o morskim lukama i Pomorskog zakonika). Dakle, ako je nekretnina proglašena sastavnim dijelom lučkog područja (kao u ovom slučaju), onda ta nekretnina na osnovi samog zakona predstavlja pomorsko dobro, neovisno o tome je li ona u zemljišnim knjigama upisana kao pomorsko dobro te je li evidentirana u Katastru pomorskog dobra. Po sili zakona, granica lučkog područja ujedno predstavlja granicu pomorskog dobra. Pomorsko dobro određeno je po samom zakonu, ono se ne konstituira upisom u zemljišnu

knjigu i za postojanje takvog pravnog statusa nije mjerodavan upis u zemljišnoj knjizi. Upisom u zemljišnoj knjizi, tek se publicira i evidentira ta okolnost. Je li nekretnina pomorsko dobro ili ne, proizlazi iz činjenice može li se ona podvesti pod zakonsku definiciju pomorskog dobra, ovisno o njenom izgledu, položaju i funkciji u prostoru - a ne o tome je li nekretnina upisana kao pomorsko dobro u katastru i zemljišnoj knjizi. Odluka o utvrđivanju granice pomorskog dobra je deklaratorni, a ne konstitutivni akt, budući da je pomorsko dobro definirano zakonom; tom se odlukom samo utvrđuje da je neka nekretnina pomorsko dobro po samom zakonu. Jednako se to odnosi i na rješenja o određivanju lučkog područja, odnosno odluke o davanju koncesije za pojedinu luku. Dakle, sporne se nekretnine nalaze unutar lučkog područja, čime one na osnovi samog zakona stječu status zaštićenog općeg dobra, pomorskog dobra.

Irelevantno je u ovoj parnici eventualno pravo na naknadu za izvlaštenje, jer se odluka suda o tužbenom zahtjevu radi utvrđenja statusa općeg dobra uz odgovarajuće upise u zemljišnim knjigama, zasniva na ocjeni o statusu nekretnine. Takvom se sudskom odlukom ne dira u eventualno pravo na naknadu za izvlaštenje niti je to predmet ovog postupka.

I zaključno, prava korištenja i raspolaganja nekretninama koje nisu sposobne biti predmet prava vlasništva, ne mogu se pretvoriti u vlasništvo nad tim nekretninama; ta prava prestaju pretvorbom poduzeća kojemu su do tada pripadala i ne prelaze kao stvarna prava u imovinu pravnog sljednika. Stoga, sama činjenica što su te nekretnine (objekti na njima sagrađeni) procijenjene u vrijednost temeljnog kapitala tijekom pretvorbe drugotuzenika, bez značaja je u odnosu na tužbeni zahtjev. Nekretnina mora imati sposobnost da se na njoj stekne pravo vlasništva, što u ovom slučaju nije moguće, jer je riječ o pomorskom dobru (čl. 390.a ZV-a) pa rješenje u postupku pretvorbe društvenog poduzeća o procjeni, ne utječe na stjecanje prava vlasništva; to je akt o utvrđivanju procijenjenih nekretnina koje su uvrštene u kapital i nema značaj akta o stjecanju prava vlasništva, već je po pravnoj prirodi uvjerenje o visini kapitala. Dakle, činjenica što je nadležno tijelo i procijenio određenu nekretninu u vrijednost kapitala, nije osnova za stjecanje prava vlasništva niti je to odlučno za donošenje odluke o tužbenom zahtjevu.

S pravom prvotuzenik ističe da bi činjenica da je određena nekretnina pomorsko dobro, trebala biti vidljiva iz upisa u zemljišnim knjigama, jer bi uz takvu nekretninu trebala stajati baš ova oznaka. Međutim, to često nije slučaj, što ne znači da nekretnina nema takav status. Ako se nekretnina nalazi unutar luke tada je njen status najjednostavnije utvrditi, jer je svaka nekretnina unutar granica luke pomorsko dobro, neovisno o upisu u zemljišnoj knjizi.

Sve iznijeto znači da sud u parnici nema osnove uskratiti pravnu zaštitu Republici Hrvatskoj, zakonitom nositelju ovlasti

upravljanja pomorskim dobrom, ali i obvezniku brinuti se o tom dobru.

U odnosu na načelo povjerenja u zemljišnu knjigu i njegov domašaj glede upisanih stvarnih prava na nekretninama u statusu pomorskog dobra, ističe se da je nekretnina na pomorskom dobru izvan pravnog prometa neovisno o upisu u zemljišnoj knjizi, pa bi svi drugačiji pravni poslovi o prometu tom nekretninom bili suprotni odredbi čl. 5. ZPDML-a. Na načelo povjerenja u zemljišne knjige može se pozvati samo onaj stjecatelj koji je sklopio valjan pravni posao u okviru pozitivnih propisa. Temeljni je problem što postoji uvjerenje da je valjan svaki upis u zemljišnoj knjizi i da se vlasništvo stječe upisom u zemljišnu knjigu. Međutim, to se odnosi samo na stjecanje prava vlasništva na temelju pravnog posla, a ne i za druge osnove stjecanja. Ovdje je riječ o statusu nekretnine kao općeg dobra koji je određen zakonom pa upis u zemljišnu knjigu ima samo svojstvo publiciteta. Stoga, nitko se ne može pozivati na povjerenje u zemljišne knjige ako se radi o prometu stvarnih prava na nekretninama koje su pomorsko dobro. U svim takvim slučajevima radi se (barem) o izostanku pretpostavke valjanog pravnog posla.

Odluci o parničnim trošku prvotuzenik se argumentirano ničim nije ni usprotivio, a prvostupanjski je sud tu odluku detaljno obrazložio, navođenjem parničnih radnji za koje trošak dosuđuje, u kojem iznosu i po kojoj osnovi.

Slijedom navedenog, odbijanjem neosnovane žalbe, presuda je potvrđena (čl. 368. st. 1. ZPP-a).

U Zagrebu 28. lipnja 2017.

Predsjednica vijeća
Alica Pelicarić v. r.

Za točnost otpravka - ovlaštenu službenik
Brankica Curman